

TAITEEN KANDIDAATIN OPINNÄYTETYÖ

PÄÄAINEENA MUOTI

FANNI ERIIKKA LYYTIKÄINEN

2018

"Talven taika tapahtuu"

Tekijä Fanni Lyytikäinen

Työn nimi Taiteen kandidaatin opinnäytetyö

Laitos Muotoilun laitos

Koulutusohjelma Muoti

Vuosi 2018

Sivumäärä 80

Kieli Suomi

Tiivistelmä

Taiteen kandidaatin opinnäytetyöni on kaksiosainen ja koostuu produktiivisesta sekä kirjallisesta osuudesta. Molemmat tukevat toinen toisiaan taiteellisessa ilmaisussa. Yhtä tärkeää kuin taito suunnitella ja toteuttaa viimeisteltäviä tuotteita, on kyky osata puhua niistä ulkopuolisille, avata prosessia sekä siihen vaikuttaneita tekijöitä sanallisesti. Produktiivinen osuus tarkoittaa kohdallani kahdeksasta asukokonaisuudesta ja asusteista muodostuvaa naistenvaatemallistoa, jonka suunnittelin ja toteutin kolmantena opiskeluvuotena syksyn 2017 ja kevään 2018 aikana. Lopullinen mallisto esiteltiin toukokuussa 2018, Aalto-yliopiston vuotuisessa muotinäytöksessä.

Kirjallisessa osuudessa avaan sanallisesti opinnäytetyöni vaiheet taustatutkimuksesta lopullisiksi tuotteiksi. Taustatutkimukseni rakentui porrastetusti aina sen mukaan mitä jo olemassa olevat aiheet kaipasivat rinnalleen. Lopullinen tematiikka koostuu 60-luvun Kotiliesi-lehtien artikkeleista ja kansikuvista, Emilio Puccin vintage-lasketteluasuista, Pierre Cardinin ja Andre Courregesin futuristisista vaatteista, Antti Lovagin suunnitteleman Bubble Housen muodoista sekä meksikolaisten kansantanssipukujen väriloistosta.

Opinnäytetyöni kirjallisessa osuudessa referoin ja analysoin omaa työskentelyäni suhteessa lähtökohtiini, esikuvini sekä tavoitteisiini, niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä. Pohjustan taustojani ja sitä, miten päädyin lopullisiin taustatutkimusaiheisiin, niiden kautta materiaalivalintoihin, materiaalivalintojen kautta kaavoituksellisiin ratkaisuihin sekä lukuisten sattumusten myötä lopullisiin vaatteisiin ja asusteisiin. Lopulliset tuotteet esittelen yksityiskohtaisesti kappaleessa kuusi.

Keskeisessä roolissa taustatutkimusaiheideni lisäksi on vahvaan intuitioon pohjautuva työtapani, joka on johdatellut koko mallistoprosessia. Lähestymiseni vaatesuunnitteluun on holistinen eli pyrin sekä tiedostamattani että tietoisesti ajattelemaan mallistoa kokonaisuutena jo alusta alkaen. Etenkin lopulliset taustatutkimusaiheeni tulivat luokseni sattuman kaupalla syksyn 2017 aikana, joten haluan antaa painoarvoa sen analysoinnille. Haluan myös korostaa oppimiani vahvuuksiani ja heikkouksiani, sillä konkreettisen malliston lisäksi tärkeimpänä käteeni jäi parempi ymmärrys omasta suunnittelijaidentiteetistäni. Sain myös motivaatiota työstää asennettani suunnittelua kohtaan sekä kehittää konkreettisia taitoja kuten kaavoituksen ja tekstiilirakenteiden parempaa ymmärrystä.

Avainsanat meksikolaiset kansantanssipuvut, bubble house, pierre cardin, andre courreges, futurismi, 60-luku, antti lovag, emilio pucci, naistenvaatesuunnittelu, holismi

---

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO
2. MALLISTON LÄHTÖKOHDAT
3. TAUSTATUTKIMUS
  - 3.1 60-LUKU JA 60-70-LUKUJEN KOTILIESI-AIKAKAUSILEHDET
  - 3.2 60-LUVUN OPTIMISMISTA FUTURISMIIN: PIERRE CARDIN ANDRE COURREGES
  - 3.3 BUBBLE HOUSE
  - 3.4 MEKSIKOLAISET KANSANPERINNETANSSIMEKOT
  - 3.5 EMILIO PUCCIN VINTAGE-LASKETTELUVAAATTEET
  - 3.6 SATUKIRJA
4. MATERIAALIEN KEHITTELY JA VALMISTUS
  - 4.1 PLISEERATUT NEULEET
  - 4.2 VILLA-LUREX OTTOMAANI NEULE
  - 4.3 PAINETUT JA PRÄSSÄTYT TEKOTURKISKANKAAT
  - 4.4 TEKONAHKA
5. VAAATTEIDEN LUONNOSTELU JA MUOTOILU
6. TUOTTEET JA TOTEUTUS
  - 6.1 PLISEERATUT NEULEMEKOT
  - 6.2 TEKONAHKATAKIT
  - 6.3 VILLA-LUREX-NEULEKERRASTOT JA -VYÖT
  - 6.4 TEKOTURKIS-PLISEENEULEKOTELOMEKKO
  - 6.5 TEKOTURKISKOTELOMEKOT
  - 6.6 TEKOTURKISJAKKUPUKU
  - 6.7 TEKOTURKIS- JA LAMPAANKARVAKAULUKSET
  - 6.8 TEKOTURKIS- JA LAMPAANKARVAKORKOKENGÄT
  - 6.9 PALLOLAUKUT
  - 6.10 PLISEERATTU NEULE-TEKONAHKAKASSIT
7. LOPPUSANAT
8. KIITOKSET
9. LÄHTEET
10. KUVAT

1. JOHDANTO

Taiteen kandidaatin opinnäytetyöni on kaksiosainen ja koostuu produktiivisesta sekä kirjallisesta osuudesta. Molemmat tukevat toinen toisiaan taiteellisessa ilmaisussa. Yhtä tärkeää kuin taito suunnitella ja toteuttaa viimeisteltäviä tuotteita, on kyky osata puhua niistä ulkopuolisille, avata prosessia sekä siihen vaikuttaneita tekijöitä sanallisesti. Produktiivinen osuus tarkoittaa kohdallani kahdeksasta asukokonaisuudesta ja asusteista muodostuvaa naistenvaatemallistoa, jonka suunnittelin ja toteutin kolmantena opiskeluvuoteni syksyn 2017 ja kevään 2018 aikana. Lopullinen mallisto esiteltiin toukokuussa 2018, Aalto-yliopiston vuotuisessa muotinäytöksessä.

Kirjallisessa osuudessa avaan sanallisesti opinnäytetyöni vaiheet taustatutkimuksesta lopullisiksi tuotteiksi. Taustatutkimukseni rakentui porrastetusti aina sen mukaan mitä jo olemassa olevat aiheet kaipasivat rinnalleen. Lopullinen tematiikka koostuu 60-luvun Kotiliesi-lehtien artikkeleista ja kansikuvista, Emilio Puccin vintage-lasketteluasuista, Pierre Cardinin ja Andre Courregesin futuristisista vaatteista, Antti Lovagin suunnitteleman Bubble Housen muodoista sekä meksikolaisten kansantanssipukujen väriiloistosta.

Opinnäytetyöni kirjallisessa osuudessa referoin ja analysoin omaa työskentelyäni suhteessa lähtökohtiini, esikuviini sekä tavoitteisiini, niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä. Pohjustan taustojani ja sitä, miten päädyin lopullisiin taustatutkimusaiheisiin, niiden kautta materiaalivalintoihin, materiaalivalintojen kautta kaavoituksellisiin ratkaisuihin sekä lukuisten sattumusten myötä lopullisiin vaatteisiin ja asusteisiin. Lopulliset tuotteet esittelen yksityiskohtaisesti kappaleessa kuusi.

Keskeisessä roolissa taustatutkimusaiheideni lisäksi on vahvaan intuitioon pohjautuva työtapani, joka on johdatellut koko mallistoprosessia. Lähestymiseni vaatesuunnitteluun on holistinen eli pyrin sekä tiedostamattani että tietoisesti ajattelemaan mallistoa kokonaisuutena jo alusta alkaen. Etenkin lopulliset taustatutkimusaiheeni tulivat luokseni sattuman kaupalla syksyn 2017 aikana, joten haluan antaa painoarvoa sen analysoinnille. Haluan myös korostaa oppimiani vahvuuksiani ja heikkouksiani, sillä konkreettisen malliston lisäksi tärkeimpänä käteeni jäi parempi ymmärrys omasta suunnittelijaidentiteetistäni. Sain myös motivaatiota työstää asennettani suunnittelua kohtaan sekä kehittää konkreettisia taitoja kuten kaavoituksen ja tekstiilirakenteiden parempaa ymmärrystä.

2. MALLISTON

LÄHTÖKOHDAT

Alkuun koen tärkeäksi pohjustaa hieman taustojani ja sitä, miten olen päätenyt Aalto-yliopistoon muodin opintoihin. Olen aina ollut kiinnostunut siitä, miten vaatteilla voi heijastaa omaa persoonallisuutta, arvoja ja maailmankuvaa. Vaatetta voi käyttää jopa poliittisena vaikuttamiskeinona. Toisaalta erilaisten univormujen avulla voi ohjata katsojaa esimerkiksi erottamaan asiakas työntekijästä tai tunnistamaan joukkueetoveri vastustajien joukosta. Olen ollut hyvin tietoinen ja kiinnostunut jo nuoresta iästä asti siitä, miten pukeutumisella voi kertoa itsestään ja miten vaatteilla voi jopa muuttaa omaa identiteettiä tarpeen mukaan, ainakin katsojille.

Lukion ohella opiskelin muotimarkkinointia ja brandäystä Helsinki Design Schoolissa ja ylioppilaskirjoitusten jälkeen samaa aihetta yliopistotasolla Tanskassa, Via University Collegessa. Tanskan opinnot kestivät puolisen vuotta, kunnes tajusin, että haluan päästä vaikuttamaan alaan lähempänä ruohonjuuritasoa. Tämän lisäksi kimmokkeen vaatesuunnittelulle antoi käytännön ongelma, jonka kohtasin lähes päivittäin koulumatkallani Tanskassa: omaan pukeutumisen tyyliini, johon kuului mekkoja ja hameita, ei ollut suunniteltu lähes ollenkaan pyöräilyä mahdollistavia vaatteita. Minulle syntyi valtava tarve päästä opiskelemaan alaa ja ottamaan selvää voisinko ratkaista ongelman *vaatesuunnittelijana*.

Ensimmäisen vuoden opintojen jälkeen tajusin, että suunnittelemani vaatteet eivät olleet lainkaan käytännöllisiä. Koin suunnittelijaidentiteettini olevan hieman hukassa enkä osannut käytännössä toteuttaa ideoitani. En ollut lainkaan tyytyväinen ensimmäisen vuoden töihini, sillä ompelu- ja kaavoitustaitoni eivät yksinkertaisesti riittäneet.

Toisena lukuvuotena toteutimme miestenvaatemalliston yhdessä luokkatoverini Christine Valtosen kanssa, joka oli kultaakin arvokkaampi kokemus. Opin projektissa vaatteiden oikeasta valmistuksesta ja materiaaleista. Christinellä oli aiempaa kokemusta ja taitoa ompelijana, jota hän avokätisesti jakoi minulle projektin aikana. Olimme tyytyväisiä lopputulokseen ja oli hienoa nähdä, että pystyimme suureen projektiin, jossa idea toteutetaan konkreettisiksi tuotteiksi. Pääsimme mukaan vuotuisen Aallon muotinäytökseen Kaapelitehtaalla keväällä 2017. Jälkeenpäin tuntui, että mallisto olisi ehkä kaivannut selkeämpää kultaista lankaa. Materiaalien, leikkausten tai värien välillä olisi voinut olla harkitumpi yhdistävä tekijä. Saimme suuren avun lehtoriltamme Tuomas Laitiselta mutta päätin panostaa omassa mallistossani vielä parempaan vuoropuheluun itseni ja ohjaavien opettajieni kanssa, jotta kokonaisuus pysyisi kasassa.

3. TAUSTATUTKIMUS

Taustatutkimuksella eli ammattikunnan kielellä ”researchillä” (englanninkielen sanasta ”research”, suomennettuna ”tutkimus”) tarkoitetaan muotisuunnittelun konseptissa taustamateriaalia, jota referoidaan pitkin suunnitteluprosessia. Taustatutkimus toimii työvälineenä, jonka avulla ammentaa ensin malliston tunnelma ja sitten konkreettisia materiaaleja ja tuotteita. Aiheet voivat olla hyvinkin abstrakteja tai selkeän visuaalisia. Abstrakteilla aiheilla luodaan tunnelma tai sanoma, mitä mallistolla halutaan kertoa. Visuaalisia teemoja referoidaan suoraan värien käytössä, kuoseissa tai vaatteiden leikkauksissa. Kattavan taustatutkimus materiaalin avulla suunnittelutyö on huomattavasti kivuttomampaa.

Toisen vuoden malliston edetessä, huomasimme, että olisimme päässeet paljon helpommalla jos taustatutkimuksessamme olisi ollut selkeämpi vaatteellinen referenssi. Opiinnytetyössäni halusin rajata selkeäksi vaatereferenssiksi yhden vuosikymmenen eli 60-luvun. Keskityin vain muutamiin kaavoihin, joita käytin muokattuina eri vaatteissa, jotta mallisto säilyisi selkeänä kokonaisuutena.

Haluan muistuttaa, kuten aikaisemminkin johdannossa mainitsin, että alkuperäinen tarkoitukseni oli päästä suunnittelemaan pyöräilyvaate mallisto opintojeni aikana Aalto-yliopistossa. Päähän pinttynyt intohimoni pyöräilyyn soveltuvista vaatteista ja siihen liittyvästä taustatutkimusmateriaalista kulki mukanani parin kuukauden ajan syksyn 2017 aikana, jopa ensimmäiselle tekstiilisuunnittelukurssille. Tämän vuoksi mallistossani on

pyöräilyyn soveltuvia lämpökerrastoja muistuttavia haalareita. Valitettavasti rajallisen työajan ja materiaalien haastavuuden vuoksi jouduin luopumaan pyöräilyvaateideastani.

3.1 1960 - 70-LUKUJEN KOTILIESI-

AIKAKAUSILEHDET

Aloitin taustatutkimusmateriaalin keräämisen virallisesti kesällä 2017 ja ensimmäiseksi aiheekseni (pyöräilyvaatteiden rinnalle) löytyi 60-70-lukujen suomalaiset Kotiliesi aikakausilehdet. Kierrellessäni kirpputoreilla löysin sattumalta ison pinon kyseisiä lehtiä ja hurmaannuin jo pelkistä kansikuvista. Olen ollut hyvin pitkään inspiroitunut sekä omassa pukeutumisessani että suunnittelussa 60-70 lukujen vaatteista, sillä leikkaukset ovat selkeän A-linjaisia ja helposti viimeisteltävissä värein ja kuosein. Vaatteissa käytettiin leikkauksia, joissa oli helppo liikkua ja joihin oli helppo yhdistää asusteita yksinkertaisuutensa vuoksi.

60-luvulla yhteiskunnan muuttuessa myös pukeutuminen muuttui. Hameet lyhenivät minimittaisiksi ja e-pillerin keksimisen vuoksi monet naiset vapautuivat seksuaalisesti. Tutkiessani ajan muotikuvia materiaali ei ole kuitenkaan seksuaalista, enemmänkin lapsellisen leikkisää. Värit ovat kirkkaita ja vaatteiden kuosit irrottelevia. Tämä johtuu siitä, että nuoriso halusi kapinoida konservatiiveja vastaan pukeutumalla hullunkurisiin, ”epäasiallisiin” vaatteisiin kommenttina vallitseville pukeutumisennormeille.¹ Pohdin pitkään, että haluanko ottaa näkökulmakseni seksuaalisen vapautumisen ja siihen viittaavia vaatteellisia elementtejä kuten minihameet. Valitsin kuitenkin aiheekseni

---

¹ “Fashion.” Cultural Expressions in the 1960s, 29 Feb. 2008, macahe.wordpress.com/4-

korostaa naisten vapautumista abstraktina tunnelmana. Aikaisemmasta ajasta poiketen monet naiset pääsivät 60-luvulla jo töihin kotiäitiyden sijaan. Naiset eivät olleet enää taloudellisesti riippuvaisia puolisoistaan, mikä toi myös uudenlaista vapautta.

60-luvun nuoret eivät halunneet nähdä maailmaa niin vakavana paikkana, vaan sellaisena jossa on rauhaa ja rakkautta.² Vaatteet tarjosivat fantasiamaailman missä on väriä ja iloa. Tämä on vahvasti myös omaa naiivia filosofiaani, jossa muoti ja taide tarjoaa pakokeinoa todellisuudesta. Sen avulla voi välittää iloa vaatteiden käyttäjälle ja antaa katsojilleen hyvää mieltä.

---

² Roth, Martin. "Let's Harness the Revolutionary Optimism of the 1960s to Counter Dark Times | Martin Roth." *The Guardian*, Guardian News and Media, 12 Sept. 2016, www.theguardian.com/commentisfree/2016/sep/12/revolutionary-1960s-dark-times-technology.

3.2 60-LUVUN OPTIMISMISTA FUTURISMIIN: *ANDRE COURREGES, PIERRE CARDIN*

Kotiliesi lehdissä esiintyi paljon kuvia 60-luvun vaatteista mutta niiden rinnalle halusin myös aiheen, jota pystyin hyödyntämään pelkkänä vaate- ja yksityiskohta referaattina. Pyrin pysymään ajan hengessä ja selkeissä leikkauksissa, joten tutkin opinnäytetyössäni 60-luvun ikonisimpia futuristisia vaatesuunnittelijoita ja heidän töitään. Erityisesti ihastuin ranskalaisen Pierre Cardinin sekä Andre Courregesin luomuksiin, niin vaatteisiin teoksina kuin muotikuvien ja kampanjoiden tunnelmaan. Kuvissa oli havaittavissa ihanaa leikkimielisyyttä ja optimismia. Lukiessani lisää Cardinista ihastuin hänen filosofiaansa laajentaa muotitalo ajatusta lifestyle-brändiksi. Lifestyle käsite sisältää vaatteiden lisäksi asusteet, huonekalut, tuoksut, ravintolat ja taidetapahtumia. Cardin on muun muassa sanonut, että kun kerran on nimi, joka tunnetaan, tulee siitä ottaa kaikki ilo irti.³

---

³ “Fashion Futurist: The Style Aesthetics of Pierre Cardin.” *HUNGER TV*, www.hungertv.com/feature/fashion-futurist-the-style-aesthetics-of-pierre-cardin/.

4

⁴ "Courreges Design (1972). | Courreges FR (1923-) | Pinterest | Fashion Vintage and Fashion." Pinterest, www.pinterest.co.uk/pin/573505333771346367/.

5

⁵ "Pierre Cardin – Geometric Guru." 5 Tips For Sewing Delicate Fabrics | Colette Blog, blog.colettehq.com/inspiration/pierre-cardin-geometric-guru.

3.3 BUBBLE HOUSE

6

Tutkiessani Cardinin töitä ja suunnittelijan historiaa löysin myös kuvia hänen omistamastaan ”Bubble Housesta”. Talon oli suunnitellut unkarilainen (mainittakoon puoliksi suomalainen) arkkitehti Antti Lovag ranskalaiselle teollisuusmiehelle Pierre Bernardille.⁷ Se sijaitsee Etelä-Ranskassa ja näyttää nimensä mukaan rykelmältä vaaleanpunaisia kuplia. Kuplien sisään kätkeytyy värikäs, jännittävien huonekalujen ja arkkitehtuuriratkaisujen luoma fantasiamailma. Kun katsoo talosta otettuja kuvia ei voi olla varma muistuttaako visuaalinen maisema värikästä avaruutta vai karkkimailmaa.

---

⁶ Bernard, Fonds Maison. “Maison Bernard.” Fonds-Maisonbernard.com, fonds-maisonbernard.com/en/antti-lovag-pierre-bernard/.

⁷ Winston, Anna. “Odile Decq Renovates Antti Lovag 1970s Bubble House.” *Dezeen*, Dezeen, 4 Mar. 2016, www.dezeen.com/2016/03/03/odile-decq-completes-renovation-of-antti-lovag-1970s-bubble-house-maison-bernard/.

8

Bubble House eli Maison Bernard oli Lovagin ja Bernardin yhteinen talonrakennus projekti, jonka oli alun perin tarkoitus toimia valmistuttuaan loma-asuntona Bernardille. Arkkitehti ja teollisuusmies loivat niin hyvän yhteisen kielen, että Lovag sai arkkitehtinä täysin vapaat kädet työstää taloa ja kokeilla eri materiaaleja eksperimentaalisessa talonrakennushengessä. Rakennuksen suunnitteluun ja toteutukseen saatiinkin kulumaan lähes 20 vuotta ja lopullinen talo valmistui vasta 1989. Pierre Cardin osti talon itselleen vuonna 1992.⁹

Lovag on kuvannut hänen uniaan sellaisina missä kaikki on pehmeää , pyöreää ja missä ideat saavat vapaasti liikkua ja lentää. Voin hyvin samaistua hänen tapaansa ideoida ja luomaan satumaista maailmaa. Futuristiset muodot saivat heti mielikuvitukseni laukkaamaan ja talosta otetuissa kuvissa esiintyvät väriyhdistelmät inspiroivat hyödyntämään kombinaatioita myös tekstiili- ja vaatesuunnittelussa.

⁸ "A Casa Di Barbapapà." Focus, www.focus.it/tecnologia/architettura/le-bubble-house-di-antti-lovag-07062012-1805.

⁹ RC1. "DREAM." *The Palais Bulles of Pierre Cardin | Le Palais Bulles*, www.palaisbulles.com/dream.php.

Päätin soveltaa Bubble Housen muotoja malliston kuosi- ja värisuunnittelussa. Halusin keskittyä erityisesti siihen etten vahingossakaan tekisi mallistoon yhtäkään kukkakuosia, sillä koin toistavani aina itseäni tekemällä kukkakuoseja. Loin siis itselleni säännöt kuosisuunnitteluun Bubble Housen muotoja hyödyntäen ja painoin kaikki kuosit siitä inspiroituneena. Tästä kerron lisää kappaleessa neljä.

3.4 MEKSIKOLAISET

KANSANPERINNETANSSIMEKOT

Luontevasti 60-luvun A-linjaisista kotelomekoista ja Cardinin futuristisen selkeistä linjoista inspiroituneena matkasin ajatukseen, että mallisto kaipaisi jotakin moniulotteisempaa ja tahdittomampaa visuaalista referenssiä. Halusin ettei mallisto olisi liian futuristinen ja puvustuksenomainen retrovaatekokoelma. Sattumoisin juuri näihin aikoihin kun kamppailin sen suhteen mihin suuntaan lähtisin viemään taustatukimustani, sain tuliaiseksi Espanjasta rintaneulan, joka esitti pientä tanssijatyttöä. Se oli käsintehty, punottu langoista ja pienistä kankaan paloista. Tästä viehättyneenä lähdin tutkimaan ensin perinteisiä espanjalaisia tanssimekkoja ja sitä kautta löysin uskomattoman värikkäät meksikolaiset kansantanssimekot.¹⁰ Yllätyksekseni nämä muistuttivatkin aivan neulekurssilla neulomieni ja pliseeraamieni näytteiden pintastruktuureja. Raidalliset pliseeratut neuleeni olivat tuntuneet hieman irrallisilta muusta tutkimusmateriaalista, joten sain niille vihdoin selkeämmän tarttumapinnan.

---

¹⁰ “The Colors of Folklorico.” *The KNOw Youth Media*, 6 Jan. 2017, theknowfresno.org/01/06/2017/the-colors-of-folklorico/.

Löytäessäni meksikolaiset tanssijat elimme jo lokakuuta eli mallistoprojekti oli kestänyt jo noin kolme kuukautta. Tämä tutkimusaihe osoittautui todella tärkeäksi tarkastellen mallistoa kokonaisuutena. Aiheen löytyminen sattuman seurauksena kertoo hyvin omaksumastani työtavasta luottaa luonnolliseen asioiden kehittymiseen intuition varassa. Tein tietoisin valinnan, että en halua asettaa itselleni liian selkeitä raameja malliston suhteen, sillä tiedostin työskenteleväni kokeiluun kannustavassa ympäristössä. Nyt jos koskaan oli mahdollisuus kokeilla, jopa mieluummin epäonnistua kuin pelata varman päälle. Vahinkojen kautta niin materiaalit kuin lopulliset tuotteetkin löysivät lopullisen muotonsa. Tämä ei tietenkään sulje pois sitä, että jossain vaiheessa projektia on pakko tehdä lopullisia päätöksiä, eikä ideoimista voi jatkaa loputtomiin.

11

---

¹¹ Lee, Pius. "Mexican Ballet." Daily Travel Photos, www.dailytravelphotos.com/archive/2009/10/01/.

12

---

¹² "Ballet Folklórico from Mexico." Latin Dance, 28 Nov. 2010, latindancehistory.wordpress.com/2010/11/16/ballet-folklorico-from-mexico/.

3.5 PUCCI VINTAGE LASKETTELU VAATTEET

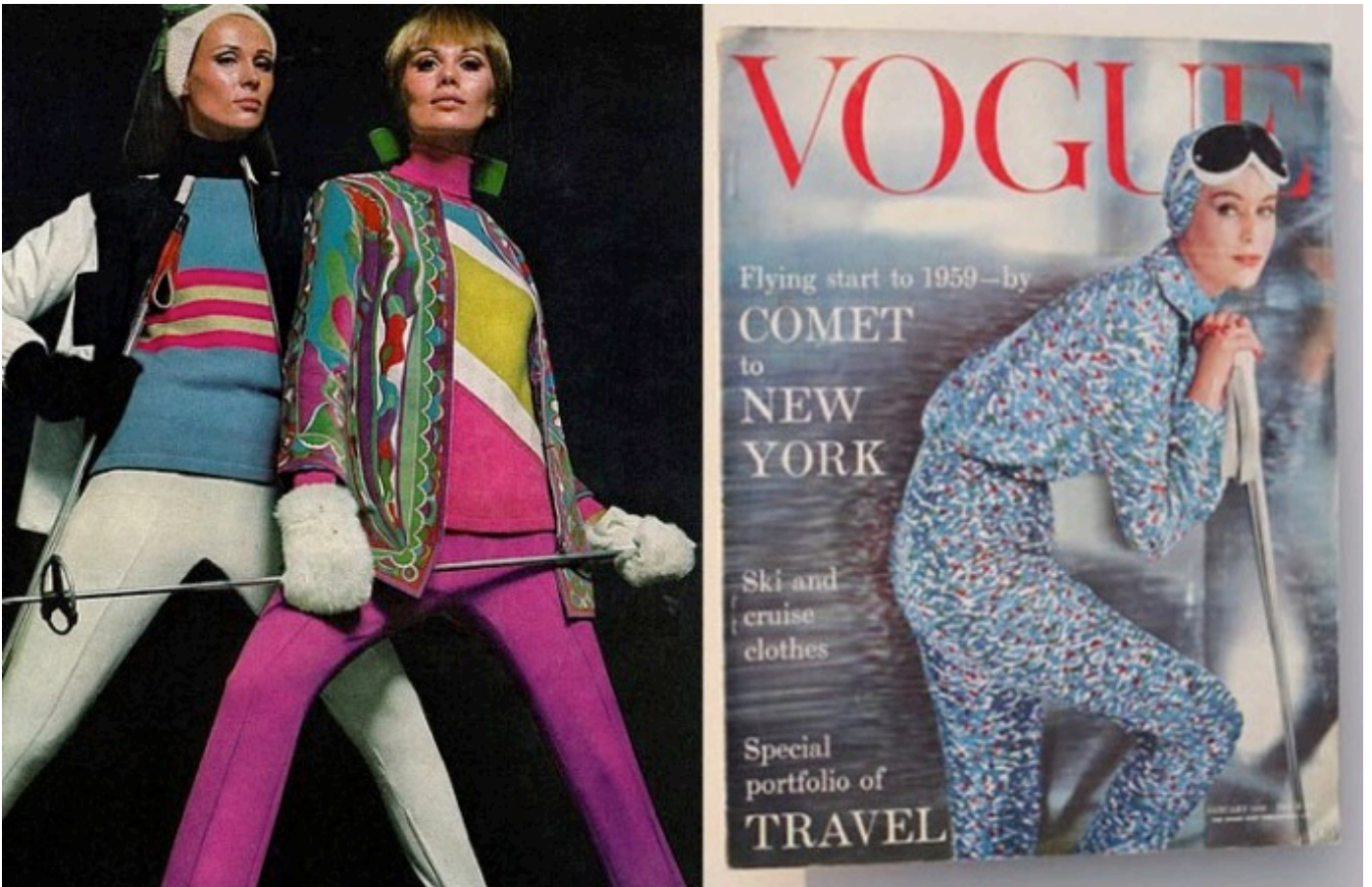
Jäänteenä alkuperäisestä ideastani suunnitella pyöräilyvaate mallisto, olin tutkinut italialaisen vaatesuunnittelijan Emilio Puccin suunnittelemia lasketteluvaatteita ja kerrastoja. Pucci oli alun perin olympiatason lasketteliija ennen kuin hänestä tuli vaatesuunnittelija. Erikoista hänessä oli se, että hän suunnitteli lasketteluvaatteita niin itselle kun laskettelijaystävilleen, etenkin naisille.

Vuonna 1947 amerikkalaiselle muotilehdelle Harpers Bazaarille kuvaava valokuvaaja löysi Puccin suunnittelemat vaatteet Alppien rinteillä. Pucci oli suunnitellut lasketteliija ystävättärelleen asun, jonka amerikkalainen valokuvaaja Toni Frissell kuvasi. Tästä alkoi Puccin matka kansainväliseksi muotisuunnittelijaksi kun Frissellin editori Harpers Bazaarissa pyysi Puccia suunnittelemaan lasketteluvaatteita lehtiartikkeliin, joka käsitteli eurooppalaista talvimuotia.¹³

---

¹³ "Prince Of Prints: The History Of Emilio Pucci." A&E Magazine, 21 Feb. 2018, aeworld.com/fashion/in-focus/history-of-emilio-pucci/.

14

Puccin yksi kiinnostavimmista elementeistä vaatteissa oli niiden joustavuus, joka tekstiilin ominaisuutena oli Euroopassa vielä jokseenkin tuntematon maailmansotien aikaan. Pucci sai paljon yhteydenottoja ja tarjouksia lehtiartikkelin myötä amerikkalaisilta valmistajilta, jotka olivat kiinnostuneita kehittämään tekstiilejä hänen kanssaan. Pucci jätti ilmavoimat missä hän työskenteli ja perusti yhteydenotoista huolimatta muotitalon itse muodikkaalle Caprin saarelle. Alun perin Pucci keskittyi käyttämään joustavaa kangasta uima-asujen valmistuksessa vuonna 1949. Pian hän siirtyi suunnittelemaan amerikkalaisen tavaratalon Neiman Marcuksen omistajan Stanley Marcuksen suositteluksena myös silkkihuiveja, paitoja ja kaftaneja. Pucci sai siis tärkeää apua jo alusta asti myös myynninedistämiseen. Samoihin aikoihin 1940-50-luvun taitteessa hän kehitti myös rypistymättömän tekokuidusta valmistetun kankaan, joka sopi täydellisesti jet-set elämäntyyliin. Jet-set

¹⁴ "Emilio Pucci." Fashion Elite, 16 Oct. 2016, www.fashionelite.com/profile/emilio-pucci/.

elämäntyöli tarkoitti matkustelua muodikkaissa vaatteissa, muodikkaissa paikoissa.¹⁵

Vaatteita tuli kantaa mukana ja matkatavaroita ei saanut olla liikaa. Mitä pienempään tilaan vaatteet ja asusteet mahtuivat, sitä paremmin ne sopivat elämäntyöliin. Myöhemmin 60-luvulla Pucci suunnitteli jopa kokonaisille matkustajamiehistöille työvaatteet muun muassa Braniff Airlinesille.

Vaikka opinnäytetyömallistoni ei loppuen lopuksi ollutkaan keskittynyt käytännöllisyyteen ajan ja resurssien puutteellisuuden vuoksi, halusin silti säilyttää mallistossani idean lämpökerrastoista. Jatkoin kerrastoihin soveltuvan neuleen tutkimista tekstiilisuunnittelun näkökulmasta. Säilytin siis Puccin lasketteluvaatteet osana taustatutkimustani.

Analysoidessani Puccin suunnittelufilosofiaa, totesin vaatteiden käytännöllisyyden ja liikkumiseen myös viittaavaan vapauteen ja näin ollen sopivan vielä paremmin mallistoni teemoihin. Puccin vaatteet saivat naiset näyttämään upeilta mutta samalla he saivat halutessaan vaikka syöksyä alas lumisia rinteitä.

Vaikka korostan tekstissäni naisen vapautta, en suinkaan tarkoita, että miehiä tai siltä väliltä ei koskisi samat vapaudet. Mallistoni ollessa naistenvaatemallisto, on helpompi puhua naisesta käyttäjänä. Olen huomannut sen häiritsevän itseäni ja on vaikea olla korostamatta sukupuolta kenelle vaatteet ovat suunnattu. Jatkossa en haluaisi määritellä mallistoani miehille tai naisille, sillä rajapinta on kovin häilyvä ja tuntuu todella kivikautiselta määritellä kuka vaatteita lähtökohtaisesti saisi käyttää.

---

¹⁵ Person. "Emilio Pucci." LoveToKnow, LoveToKnow Corp, fashion-history.lovetoknow.com/fashion-clothing-industry/fashion-designers/emilio-pucci.

3.6 SATUKIRJA

Koko syksyn ajan pyrin käymään mahdollisimman paljon vuoropuhelua ohjaajani lehtori Tuomas Laitisen kanssa, jotta mallistoni pysyisi varmasti yhteneväisenä kokonaisuutena. Loppuvuodesta 2017 olin hylännyt teknisien materiaalien käytön ja taustatutkimusaiheeni kaipasivat selkeyttämistä. Aiheet tuntuivat olevan vielä irrallaan toisistaan vaikka toisaalta tukivatkin kaikki omalla tavalla toisiaan. Halusin keksiä keinon, jonka avulla voisin visuaalisesti ilmaista tutkimusmateriaalini yhteneväisenä kokonaisuutena. Päätin luoda ”satukirjan” kuvituksineen, missä kaikki taustatutkimuksen elementit kuroutuvat yhteen järjestelmälliseksi tarinaksi, jota on helppo kertoa malliston ohella.

Juuri ennen joululomaa eli mallistoprosessin puolella välissä meillä oli tekstiilimallisto kurssin loppukritiikki, missä pääsin esittelemään satukirjani kankaiden yhteydessä. Tämä oli hyvää harjoitusta, sillä siitä sain rohkeutta esittää taustatutkimusaiheena samalla tyyllillä myös virallisessa välikritiikissämme. Paikalla olivat ohjaava opettajani Tuomas Laitinen sekä vieraileva muodin parissa toimiva kuraattori, toimittaja ja kirjailija Lou Stoppard.

Tarinan päähenkilöinä esiintyy 60-luvun kotiäitejä Suomesta, jotka viettävät suurimman osan ajastaan keittiönpöydän ja hellan välillä. Valitettavasti esiliinalle on luonnollisesti enemmän käyttöä kuin muille vaatteille ja omasta tyylistä nauttiminen jää vain haaveeksi. Heidän elämässään ei tunneta sanaa vapaus, eikä muodikkaille vaatteille ole aikaa eikä paikkaa heidän todellisuudessaan.

Eräänä päivänä rouvat päättivät tarttua tuumasta toimeen ja tehdä haaveistaan totta. He varasivat aikakausilehdestä löytämänsä ilmoituksen perusteella trendikkään valmismatkan Italian Alpeille. He matkasivat sinne missä kuumien eurooppalainen talvimuoti oli saanut

alkunsa ja afterski-juhlia ei halunnut menettää. Elettiin talvea niin Suomessa kuin Italiassa, joten auringonhaltija määräsikin naisille toisenlaisen talviloman. He saivat kokea jotain vielä parempaa ja eksoottisempaa. Rouvien lentokone ei lentänytkaan Alpeille vaan kohti kuumaa ja tulista Meksikoa.

Meksikossa heidän ihmetellessään kuumissaan ja kummissaan tekoturkisasuissa sitä, miten he selviäisivät, vastaan tanssahteli kansantanssipukuihin pukeutuneita paikallisia tanssijoita hymyt suillaan. Tanssijat olivat pukeutuneet kepeisiin, väriloistossa kylpeviin mekkoihin mutta nähdessään suomalaiset, naurulle ei meinannut tulla loppua.

Meksikolaiset eivät olleet koskaan nähneet mitään niin hupaisaa kuin paksuihin muoviasuihin pukeutuneet muukalaiset keskellä auringonpaahdetta. Naurun hellittäessä yksi tanssijoista sai vihdoin sanottua sanan suustaan. Hän ehdotti jospa he voisivat vaihtaa vaatteita keskenään. Naiset ystävystyivät keskenään ja suomalaiset pääsivät mukaan suurimpiin tanssiaisiin mitä koskaan oli järjestetty.

Tanssiaiset jatkuivat päivästä toiseen ja tanssijat alkoivat todella pakahtua kuumuuteen. Onneksi ei mennyt aikaakaan kun taivaalta alkoi leijaillemaan hiljaa ja niin kauniisti valtavia lumihutaleita, niin kauniin koristeellisia ja kylmiä, että kaikki alkoivat itkemään onnesta. Talven taika oli tapahtunut ja Meksikossakin satoi lunta.

4. MATERIAALIEN KEHITTELY JA VALMISTUS

4.1 PLISEERATUT NEULEET

Syyslukukausi 2017 alkoi neulekurssilla, jossa opettajinamme toimivat Liisa Riski, Anna-Mari Leppisaari sekä neulestudion studiomestari Anna Leinonen. Kurssi oli merkityksellinen, sillä siellä saivat alkunsa suurin osa mallistoni materiaaleista. Kurssin aikana koulumme saivat uudet kaksitasoiset neulekoneet, Dubied ja Stoll merkkiset vintage teollisuuskoneet Englannista. Jo kurssin alkuvaiheessa innostuin neulomaan eri värityksillä kahden tason neulosta. Siirtelin eli ”venkkasin” etutasoa jokaisella neulomisrivillä, jolloin langoista muodostui siksak- kuvio neuleeseen. Tämän lisäksi referoimistani kuvista inspiroituneena innostuin kokeilemaan neuleen pliseeraamista. Käytin pliseerauspahveja sekä taittelin neuletta käsin ja prässäsin pliseet muotoonsa. Huomasin prosessissa, että keinokuidut muovautuvat lämmössä paremmin mutta en halunnut käyttää pelkästään keinokuitua mallistossani. Kehittelin syksyn ja talven aikana ideaa ja lopulta päädyin ratkaisuun, jossa pliseerattu neule oli prässätty voimakkaalla paineella. Korkeassa lämpötilassa neule kiinnittyy tukikankaaseen, jolloin

pliseet eivät aukea vaikka seassa olisi villaa ja puuvillaa. Yritin saada pliseerauksia pysymään yhdessä painamalla pigmentti väreillä pliseen päälle mutta kangas olisi auennut käytössä. Halusin silti painaa kankaisiin, jotta neule saisi pliseen lisäksi toisen ulottuvuuden kiiltävästä painokuvioista.

Painokuvioina käytin satukirjani tanssivia hahmoja, jotka rakensin jokaisen yksi kerrallaan leikkaamalla paperikaavioita painohetkellä. Painettujen hahmojen lisäksi tein hahmojen vaatteisiin kuoseja Bubble Housesta inspiroituneista kuvioista. Vierailin talven aikana Nizzassa Henri Matissen kotimuseossa ja inspiroiduin hänen tekemistään paperista leikatuista taideteoksista ("papercuts"). Halusin kokeilla miten tätä tekniikkaa voisi hyödyntää myös painokangastyöskentelyssä. Oli vapauttavaa kun ei ollut sitoutunut käyttämään yhtä tai kahta valotettua kaaviota, vaan joka päivä sai luoda vapaasti uusia hahmoja.

4.2 VILLA-LUREX OTTOMAANI NEULE

Lämpökerrastojen suunnittelu alkoi syksyllä 2017 neulekurssilla. Kehittelin neulosta, joka olisi toiselta puolelta mukavan tuntuista merinovillaa ja ulkopuolelta hohtavaa lurex lankaa. Yleensä lurex asut ovat säkenöivän hienoja mutta samaan aikaan todella epämukavia käyttäjälleen. Halusin kehittää lämpökerraston mikä olisi upean näköinen ulkopuolelta mutta samaan aikaan mukavan tuntuinen sisältä sekä hengittävä. Tekstiiliopettajamme Anna-Mari Leppisaaren avustuksella kehitin kankaan, joka oli neulottu 12 gg:n Dubied neulekoneella. Takatasolla kulki koko ajan merinovillasta lankaa ja etutasolla neuloin säännöllisin välein lurex lanka kerroksia. Näin ollen takatasolla oleva merinovillainen lanka venyi niin, että toinen puoli neuloksesta säilytti pehmeän merinovillaisen ominaisuutensa. Etutasolle muodostui lurex lanka kerroksia, jolloin kangas näytti toiselta puolelta kiiltävältä hopeakankaalta. Sidosta kutsutaan ottomaani sidokseksi kun etutasolle neulotaan kerroksia toisella langalla, samaan aikaan takatasolla oleva lanka venyy ja välillä etu- ja takataso neulotaan yhden kerroksen verran kuroutumaan yhteen. Näin neule pysyy kasassa mutta etutasolla ei juurikaan huomaa yhdistävää kerrosta.

Kehittelin ideaa vielä eteenpäin tekstiilimallisto kurssilla sekä kevään 2018 neulesuunnittelukurssilla, missä Leppisaaren ja Leinosen avustuksella valmistin intarsianeuleen samalla ottomaani sidoksella. Eri alueet muodostivat neuleeseen jatkuvan kiemurtelevan kuvion.

Lopullisia tuotteita neuloessani Adf- neulekoneella ongelmaksi osoittautui lurex lankojen heikkous. Langat katkesivat jatkuvasti prosessin aikana ja loppuen lopuksi kahdesta

intarsia kerrastosta tulikin toisesta yksivärinen, sillä aika loppui kesken. Olen kuitenkin erittäin tyytyväinen lopputulokseen, sillä yksivärinen lurex kerrasto toimii hyvin ”rauhottavana” tekijänä muun kuosiloiston rinnalla.

4.3 PAINETUT JA PRÄSSÄTYT

TEKOTURKISKANKAAT

Tutkiessani taustatutkimukseni kuvamateriaalia, löysin Pierre Cardinin vanhoista kuvista inspiroivan mekon, jossa oli yhdistetty muhkeat turkishihat valkoiseen häämekkoon. Muhkeat hihat olivat mielestäni kovin viehättävät mutta en halunnut käyttää oikeaa turkista. Etsin ensin Eurokankaasta tekoturkispaloja, joita yhdistäisin Lurex kerrastoihin tai muihin malliston vaatteisiin yksityiskohtana. En ollut vielä varma miten voisin hyödyntää kyseistä materiaalia malliston vaatteissa, sillä kaavoituksellisesti en ollut vielä varma lopullisista tuotteista. Minua inspiroi myös tekoturkiksen muovinen ominaisuus eli polyesterikuitu, sillä olin tutustunut syksyllä 2017 tekstiilikurssilla sublimaatiopainoon, missä lämmön avulla voidaan siirtokuvana painaa muovipohjaisille kuiduille kuvia ja kuoseja. Sublimaatiopainokokeiluista tuli hauskoja mutta kokeilin huvikseni myös pigmenteillä seulan läpi painamista ja prässäämistä tekoturkikselle. Lopputuloksesta tulikin kiinnostava kun painetut kohdat muuttuivat tasaisiksi ja pysähtyneiksi yhdistettynä materiaaliin mikä on lähtökohtaisesti hyvin eläväinen.

Myös ohjaajani kannusti minua kehittämään ideaa pigmenttiväreillä painetusta tekoturkiksesta, joka osoittautui hieman haastavaksi. Kangas oli painamisen jälkeen prässättävä vähintään 140 asteessa, jota muoviset karvat eivät aina oikein kestäneet muuttamatta väriään tai tuntuaan. Pienemmissä näytteissä tätä ongelmaa ei vielä huomannut, sillä prässättävä alue oli samankokoinen kuin näyte mutta isompia kankaita prässätessä oli vaikeaa peittää prässin jättämiä saumakohtia. Onnistuin onneksi mahdollisuuksien mukaan prässäämään niin monta kertaa kuin materiaali sitä vaati ja lopullisissa tuotteissa ei huomaa lähes ollenkaan saumakohtia, jos niitä ei osaa etsiä.

Pidempikarvaisissa ei saumakohtia oikeastaan jäänyt lainkaan näkyviin verrattuna lyhyempi karvaisiin tekoturkiksiin.

Mainittakoon, että lyhytkarvaiset tekoturkikset löysin Tallinnasta Kangazungel kaupasta ja pidempi karvaiset tekoturkikset Eurokankaan palalaatikoista talven aikana. Hankin materiaalia varastoon jo ennen kuin tiesin tarkalleen miten niitä tulisin käyttämään, sillä intuitioni sanoi, että ne olisivat muhkeudessaan ja toisaalta ilmavuudeltaan hyvä kombinaatio painavien pliseerattujen neuleiden ja kiiltävien lurex kerrastojen rinnalla.

16

---

¹⁶ "Pierre Cardin Wedding Dress 1960s | Inspirations | Pinterest | Pierre Cardin, 1960s and 1960s Wedding Dresses." Pinterest, fi.pinterest.com/pin/439171401144247334/?lp=true.

4.4 TEKONAHKA

Alkuvuodesta 2018 olin kerännyt malliston materiaalipalettiin pliseeratut neuleet, lurex ottomaani neuleen sekä painetut tekoturkikset. Kaikki edellä mainitut materiaalit olivat jokseenkin mattapintaisia ja pehmeitä ominaisuuksiltaan, joten lähdin metsästämään jotain kovaa ja kiiltävää vastapainoksi. Ensin mietin aidon nahkan käyttämistä mutta luovuin ajatuksesta hinnan vuoksi. Pohdin myös värikkäitä muovisia PVC kankaita, joissa olisi ollut suora viittaus 60-luvun futuristiseen muotiin. Ne tuntuivat kuitenkin halvalta vaihtoehdolta muiden loppuun asti kehiteltyjen materiaalien rinnalla.

Siitä huolimatta, että Helsingissä on huono tarjonta kangaskauppojen suhteen, yritin hyödyntää olemassa olevia kauppvoja mahdollisimman hyvin. Halusin välttää tässä vaiheessa ulkomailta tilaamista, sillä koin sen vievän liikaa aikaa, vaivaa ja rahaa siihen nähden missä aikataulussa minun oli päästävä valmistamaan lopullisia tuotteita.

Eurokangas ei tarjonnaltaan ole paras mahdollinen mutta heiltä löytyy laaja valikoima erikoisempia kankaita palalaatikoissa minne saattaa aika ajoin ilmestyä todella laadukkaita, suurempiakin kangastilkkuja, jotka ovat esimerkiksi italialaisten kangastehtaiden tai muotitalojen ylijäämäkankaita. Otin tavakseni käydä Eurokangas myymälöissä Helsingissä vähintään kerran viikossa prosessin kankaidenmetsästys vaiheessa. Eksyin kierroksillani myös sisustuskangaspuolelle mistä löysin lopullisen materiaalin tekonahkatakkeihini. Kangas oli tarkoitettu verhoilukankaaksi mutta tarpeeksi laskeutuvaa myös nahkatuotteita imitoivana vaatetusmateriaalina. Sisäpuolelta kangas on huopamaista ja ulkopuolella on PVC pinnoite mikä tekee materiaalin kiiltäväksi ja nahkamaiseksi.

5. VAATTEIDEN LUONNOSTELU JA MUOTOILU

Minulla ei ole tapana käyttää itse muotoiluun kovin paljon aikaa vaan suunnittelutapani on lähempänä jo olemassa olevien vaatteiden stailaamista ja muokkaamista. Tykkään toki luonnostelusta mutta se on enemmän tunnelmanluomista kuin vaatteiden suunnittelua. Etsin kiinnostavalta tuntuvia vaatteita, jotka sopisivat mallistoni tematiikkaan. Prosessin alusta lähtien metsästin ja kehitin samaan aikaan aiheeseen ja kokonaisuuteen sopivia vaatteita ja materiaaleja. Perustelen tätä, sillä, että en usko, että pyörää voi keksiä uudelleen ja lainatakseni ihailemaani muotialan vaikuttajaa hollantilaista Li Edelkoortia, tyyli ja vaatteet ovat kehittyneet sellaisiksi viimeistään 1900-luvulla, me voimme ainoastaan muokata sitä uusien materiaalien ja kontekstien avulla. Erityisesti hän korostaa tekstiilisuunnittelun tärkeää asemaa tulevaisuudessa.¹⁷ Myös toinen tämän hetkisistä esikuvistani Virgin Abloh (Louis Vuittonin miestenvaatesuunnittelun pääsuunnittelijana Maaliskuusta 2018 alkaen¹⁸) vertaa hyvin vaatesuunnittelijan työtä taiteilija Duchampin töihin, missä hyödynnetään jo olemassa olevia objekteja mutta ne tuodaan esille jollakin

---

¹⁷ BusinessofFashion. YouTube, YouTube, 9 Feb. 2017, www.youtube.com/watch?v=LV3djdXfImI.

¹⁸ "Virgil Abloh." *Wikipedia*, Wikimedia Foundation, 9 Aug. 2018, fi.wikipedia.org/wiki/Virgil_Abloh.

uudella tavalla tai kehitetään uuteen suuntaan.¹⁹ Toki tämä on vain yksi tapa työskennellä mutta tällä hetkellä se on myös itselleni helpoin tapa lähestyä vaatesuunnittelua.

Haluan korostaa, että mallistoni tuotteet ovat sekä materiaali- että vaatelähtöisiä. Osa tuotteista on valmistettu materiaalin ehdoilla, osaan olen joutunut jälkeen päin päättämään materiaalin. Silti lähes aina lopulliseen vaatteeseen tehdään pieniä muutoksia jos materiaali ei käyttäydykään niin kuin on oletettu.

Toisaalta villa-lurex haalarit ja niiden materiaali on taas kehittynyt materiaalin ja vaatteen jo ennalta määrätyistä yhteisistä tarpeista. Tuotekehitysvaiheessa niin materiaali kuin vaatteiden kaava ovat kehittyneet jatkuvassa vuorovaikutuksessa toisiinsa. Tällaista suunnittelutapaa olen erittäin kiinnostunut jatkamaan myös jatko-opinnoissani. Tästä Edelkoort mainitsee myös puheessaan, kuinka tärkeää on tunkea materiaalit ja kuinka se on nykypäivää, että osaa hyödyntää niitä parhain mahdollisin keinoin, tuntien niiden erilaiset ominaisuudet ja mahdollisuudet. Osa tuotteista on jopa syntynyt prosessin aikana ikään kuin ”sivutuotteina” ylijäämäideoista ja -materiaaleista.

---

¹⁹ agostinho079. YouTube, YouTube, 28 Oct. 2017, www.youtube.com/watch?v=biFlrzTJets.

6. TUOTTEET JA TOTEUTUS

6.1 PLISEERATUT NEULEMEKOT

Mallistoni ensimmäinen virallinen elementti, jonka ympärille lähdin rakentamaan muita tuotteita ja materiaaleja oli neulos, jonka valmistin 5 gg:n Dubied neulekoneella.

Pliseerasin neuleen ja lopuksi prässäsin pliseet liimakankaaseen ja painoin pigmenttivärillä päälle mallistoni kuoseja. Materiaali oli todella hankala vaatetuksellisesti sen painon ja kömpelyyden vuoksi. Etenkin saumakohdista tuli todella paksuja ja rumannäköisiä. Jouduin pitkään työstämään erilaisia ideoita, jotta pystyin valmistamaan edes uskottavaa prototyyppiä materiaalista. Kokeilin tehdä housuja, paitoja, mekkoja mutta mikään ei oikein tuntunut näyttävän tarpeeksi uskottavalta. Onneksi sain neulosta varten ostettua melko edullisesti koululta värikkäitä jämälankoja, joten minulla oli mahdollisuus ”hukata” sitä myös prototyyppeihin. Sain tietenkin myöhemmin suurimman osan protomateriaaleista myös hyödynnettyä lopullisissa mallistotuotteissa.

Hyödyntäminen onnistui helposti, sillä purin käyttämäni neuletta osiin, jotka sitten saumuroin takaisin yhteen tarvitsemiä kokoisiksi paloiksi. Pliseerauksessa saumurisaumat jäivät hyvin piiloon ja monivärisistä paloista muodostui todella viehättäviä väriyhdistelmiä.

Epätoivon partaalla kun suosikkimateriaalini ei millään tahtonut luonnistua vaatteeksi, päässäni soi sanonta ” kill your darlings” eli taito osata luopua ideoista, jos ne eivät toimi. En halunnut luovuttaa ja päätin kokeilla lisätä pitkän patkän pliseerattua neuletta mallistoni A-linjaisesta takin kaavasta tehtyyn mekkoon ja siitä tulikin toimivan näköinen. A-linjainen mekko oli muuten samaa neulosta mutta pliseerattomana, jonka olin vahvistanut jäməkällä tukikankaalla. Mekon päälle prässäsin liimakankaan avulla kevyempään tukikankaaseen kiinnitetyn pliseeratun neulepatkän kovalla lämmöllä ja voimalla, joka kiersi mekon etupuolelta sen takaosaan diagonaalissa.

Kankaan sisäpuolella olevaan pintaan prässäsin vuorikankaan ja viimeistelin raakareunat vuorikankaasta tehdyllä kanttinauhalla ennen mekon ompelemista kasaan. Helma ja kädentiet kaipasivat huolittelua näyttääkseen viimeistellyiltä. Päätin jättää ne raakareunaiseksi mutta prässäsinkin viimeistelyn merkiksi hihansuihin ja helmoihin hopeasta polyesteri neuloksesta liimakankaalla tuetut ”kanttinauhat” sisäpuolelle. Kanttinauhat jäivät parin sentin verran reunan ulkopuolelle näkyviin . Jotta mekon sai puettua päälle, ompelin vetoketjun raglanhihan etupuolen saumaan sekä alavaran pääntien viimeistykseksi. Toteutin sekä lyhyen että pitkän neulemekon tällä tekniikalla.

6.2 TEKONAHKATAKIT

Kappaleeseen 5 viitaten, muotoilu prosessi oli helppo, sillä olin löytänyt kirpputorilta toimivan A-linjaisen mekon kaavan, jota tietoisesti halusin hyödyntää mahdollisimman monessa malliston vaatteessa tuomalla sitä kautta yhteneväsyyttä asukokonaisuuksiin. A-linjaiset takit kiemurtelevine alavaroineen olivat toinen selkeä mallistoni tuote, jonka työstämisen aloitin jo syksyn 2017 aikana. Muokkasin mekon kaavaa toimivaksi takiksi sekä Paul Nyströmin eli miestenvaatekaavoituksen opettajani että naistenvaatekaavoituksen opettajani Jane Palmun opastuksella.

Toisin kuin edellämainitut neulemekot, takit olivat vaatelähtöisiä eli alkuun en vielä tiennyt mistä materiaalista valmistaisin ne mallistooni. Alun perin suunnittelin yhden takin ohuemmasta kankaasta ja toisen jäməkämmästä. Löytäessäni lopullisen materiaalin eli tekonahkan, muutin kaavan kellotusta sekä kädenteitä sopivammiksi mutta tämä sujui suhteellisen kivuttomasti, sillä pohjakaava oli melko toimiva. Halusin opinnäytetyössäni keskittyä myös viimeistelyihin, joten lisäsin takkien saumojen väliin terenauhat.

Terenauhat antoivat raamit ja ryhdittivät takkeja. Terenauhoista opin kantapään kautta kuinka suuren efektin hyvälaatuiset nauhat tekevät. Ensin ompelin lähes kokonaisen takin huonolaatuisemmilla nauhoilla ja ihmettelin miksi yleisilme oli aivan eri kuin testitilkussani, kunnes tajusin kuinka paljon laadukas viimeistely vaikuttaa. Onneksi pystyin vielä purkamaan nauhat ja vaihtamaan laadukkaampiin, sillä en ollut vielä ehtinyt tehdä kuin osan tikkauksista. Opin myös tekonahkaa työstäessäni käyttämään nuppineulojen sijaan pieniä klipsuja, jotka olivat todella käytännöllisiä jäməköiden materiaalien työstämisessä.

Takkien hihat olivat tekoturkista ja sisäpuoli vuoritettu niin, että vuori oli helmasta auki.

Käänsin helman ja liimasin sen, joka osoittautui hankalaksi, sillä tekonahkan sisäpuoli oli

huopaa mihin kontakti- eikä tekstiililiima meinannut millään tarttua. Sain asian jotenkin ratkaistua mutta voi olla, että joudun vielä myöhemmin korjaamaan helmoja. Toteutin takit kahdessa värityksessä: pinkki-oranssin sekä turkoosi-violetin. Molemmat takit olivat puoliksi toista väriä ja puoliksi toista, sillä se toi kiinnostavuutta melko yksinkertaiseen tuotteeseen.

6.3 VILLA-LUREX NEULEKERRASTOT JA VYÖT

Neulottuihin kerrastoihin olin kehittänyt materiaalia jo ensimmäiseltä neulekurssilta lähtien syksyllä 2017 ja ensimmäisen prototyypin vastaavalla joustavuudella tein koululta löytämästäni trikooneuloskankaasta. Kaavan sain koulun peruskaavakaapista, josta muutin hihoja kellottavammaksi sekä naistenkaavoituksen opettaja Jane Palmun neuvomana selän pituutta pidemmäksi. Sovituksissa oli enää muutamia pieniä korjauksia lopullisessa tuotteessa. Sain lopullisen materiaalin Adf- neulekoneelta vasta toukokuun vaihteessa, jonka jälkeen saumuroin nelilankasaumurilla ensin palat muotoonsa ja sitten yhteen. Lisäksi neuloin 8 gg:n Dubied neulekoneella 1x1 resorit kerrastoihin sekä pääntielle. Eteen ompelin piilovetoketjun ja lisäsin kaulalle hakasen, jotta resorit pysyisivät nätisti kiinni. Lisäksi stailasin ylijäämäneuleesta tekemäni vyön asun kanssa, joka toi mukavasti ryhdikkyyttä. Vyön soljen koristelin isoilla läpinäkyvillä muovihelmillä, joihin leikkasin kontakti muovista kuosin. Lurex kerrastoja oli kaksi: yksivärinen turkoosi ja keltahopea kuviollinen.

6.4 TEKOTURKIKSINEN

PLISEENEULEKOTELOMEKKO

Yksi tavoitteistani oli luoda yhteneväinen mallisto niin kaavoituksellisesti kuin materiaalien suhteen. Pyrin siis keskittymään oikeanlaisiin suhteisiin, jotta samat elementit toistuisivat tarpeeksi paljon tai vähän. Tässä mekossa yhdistin tekoturkista sekä pliseerattua ja tuettua neulostani. Yläosassa oli rinnan kohdalle ja hieman kädentien alle tekoturkista ja alaosa oli pliseerattua neulosta. Tähän oli myös käytännön syy, sillä paksu pliseeneulos ei olisi taipunut kädenteillä. Lisäksi ohjaajani Tuomaksen avustuksella stailasimme mekon alle paidan, jossa hihat olivat painettua tekoturkista ja mekon sisälle jäävä osuus käytännön syistä ohuempaa painettua kangasta. Sekä mekon etu- että takaosaan painoin teemani mukaan tanssivat hahmot. Halusin myös painaa aluspaidan hihojen lisäksi alle jäävään kankaaseen painokuosin ja tehdä alavarat kiemurteleviksi, jotta paitaa olisi myös kiinnostavaa käyttää sellaisenaan johonkin muuhun asuun stailattuna. Pyrin asukokonaisuuksista huolimatta ajattelemaan vaatteita myös yksilöinä mahdollisimman paljon, jotta niillä olisi laajemmat käyttömahdollisuudet. Viimeistelin mekon lopuksi vuorittamalla sen sisäpuolelta ja lisäämällä taakse piilovetoketjun pliseerauksien väliin. Aluspaidan viimeistelin kanttinauhoin.

6.5 TEKOTURKISKOTELOMEKOT

Keväällä kun mallistoni oli jo melkein valmis, minulla oli vielä matkalaukullinen tekoturkista, muista asuista jäänyttä jämmämateriaalia sekä muutamia ylimääräisiä vuorikankaita mitä olin haalinut vuoden varrella ilman selkeää käyttötarkoitusta. Etenkin tekoturkiksia halusin vielä jotenkin hyödyntää mallistossani, sillä ne olivat väriykseltään todella viehättäviä, jopa yllättävän kalliin näköisiä ja tuntuksia. Jäljellä olevat tekoturkikset olivat hieman pidempikarvaisia kuin aikaisemmin käyttämäni, joten en ollut varma miten ne käyttäytyisivät niille painaessa. Tein painokokeilun ja siitä tuli niin viehättävä, että päätimme ohjaajani Tuomas Laitisen kanssa, että teen sekä vaaleammasta että tummemmasta violetista tekoturkiksesta kotelomekot ja alle erilliset aluspaidat tekoturkishihoiineen. Olkasaumaan lisäsin piilovetoketjun ja sisälle viimeistykseksi vuorikankaan ylimääräisistä vuorikankaistani. Helman viimeistelin pikeeraamalla. Onnistuneen materiaalin vuoksi näistä mekoista tuli yksinkertaisuudessaan ehdottomasti yhdet lempiasuistani koko mallistossa.

6.6 TEKOTURKIKSINEN ”JAKKUPUKU”

Vielä viimeisiä ylijäämätekoturkispalojani halusin hyödyntää tekemällä yksinkertaiset suorat housut ja takin. Valmistin housut peruskaavasta, jonka sain onnekseni opiskelijakollegaltani Linda Kokkoselta. Olen hyvin kiitollinen avusta, sillä en olisi juuri ennen näytöstä ehtinyt alkaa kaavoittamaan istuvia housuja. Takin taas muokkasin isojen tekonahkatakkien kaavasta sen pituiseksi, jotta ylijäämäkangaspalani varmasti riittäisivät. Vuorikankaaksi hyödynsin myös jäljellä olevia kankaita. Housut ovat pinkistä ylijäämätekoturkiksesta johon olen painanut tanssivia hahmoja. Viimeistelin ne vuorella ja sivusaumassa olevalla piilovetoketjulla sekä vyönlenkeillä. Takkiin kirjailin jäljelle jääneitä muovisia helmiä, jotka jäivät käyttämättä, sillä hankin myös puuhelmiä, jotka toimivatkin paremmin kauluksissa ja kengissä. En osaa tarkalleen sanoa mikä tämän asukokonaisuuden funktio on malliston kannalta, sillä se syntyi todella loppuvaiheessa täysin ylimääräisenä asuna mutta jälkeenpäin analysoiden se sopii kokonaisuuden todella hyvin. Oli myös huojentavaa saada yhdet housut mallistooni, sillä tuntui oudolta, ettei yhdessäkään asussa ollut yhtäkään housuparia.

6.7 TEKOTURKIS- JA LAMPANKARVAKAULUKSET

Olin alusta asti halunnut vaatteisiini ”baby-kaulukset” eli pyöreät kaulukset mutta materiaalini olivat todella raskaita ja vaikeita työstää. Päätin siis tehdä irtokaulukset kaikkiin asuihin. Olin hankkinut niin paljon tekoturkista, että päätin valmistaa kaikkiin asuihin kyseisestä materiaalista, jokaiseen asuun sopivan värisen kauluksen. Sain tätini Tiina Ehrukaisen avukseni, joten viimeistelimme kaulukset vielä värikkäin puuhelmin, joka loi yhteneväisen kokonaisuuden. Tekoturkiskauluksen lisäksi stailasin alle kiharakarvaisesta lampaan taljasta leikatut pinkit ja turkoosit kaulukset luomaan kerroksellisuutta.

6.8 TEKOTURKIS- JA LAMPAANKARVAKENGÄT

Alun perin suunnitelmani oli hankkia kenkäsponsorin mutta mistään ei ollut mahdollisuutta saada kahdeksaa paria kenkiä. Loppujen lopuksi tilasin englantilaisesta nettikaupasta 10 paria 5 punnan korkokenkiä, jotka myös tätini ja assistenttini Sophia Lindenin avustuksella maalasimme ja päällystimme ylijääneillä tekoturkis- ja lampaanvillapaloilla. Helmiä jouduimme tilaamaan lisää, jotta niitä riittäisi kaikkiin kenkiin mutta olen hyvin tyytyväinen, että käytin siihen viimeiset rahani, sillä kengät näyttävät entistä enemmän mallistoltani kun niissä on samat helmet kuin karvakauluksissa.

6.9 PALLO LAUKUT

Olen todella holistinen suunnittelija, eli ajattelen jo heti malliston ideointivaiheessa kokonaisuutta ja malliston suhdetta muuhun maailmaan. Halusin jo alusta asti asusteita mallistooni, joita ideoin pitkin lukuvuotta 2017-2018. Ensin oli kuitenkin tärkeää keskittyä vaatteiden suunnitteluun ja valmistukseen, lopuksi muihin tuotteisiin. Vihdoin keväällä pääsin työstämään myös asusteita ja ne syntyivätkin käden käänteessä, sillä ideat olivat saaneet muhia päässäni läpi vuoden. Bubble housen teemaan sopien löysin 20x20 cm kokoisia pleksi-palloja HobbyPoint nimisestä askarteluliikkeestä, joihin leikkasin värikkästä kontaktimuovista erilaisia kuoseja sekä ylijäämätekonahkasta kanttinauhalla viimeistellyt remmit. Halusin keskittyä kaikissa tuotteissa viimeistelyyn, joten lisäsin laukunremmeihin vielä nepparit ja ympärillä kiertävään tekonahkaremmiin ostin Tallinnasta oikeat laukkulukot. Sisälle stailasin ylijäämäneuletta, jotta selviäisi, että niissä voi oikeasti kantaa tavaroita.

6.10 PLISEERATTU NEULE-TEKONAHKAKASSIT

Noin 2 viikkoa ennen näytöstä en malttanut vieläkään antaa periksi ideoideni kanssa ja valmistin yhtenä aamuna neulemekkoasuihini sopivat kassit. Yhdistin jäljellä olevaa tekonahkaa pliseerattuun ja painettuun ylijäämäneuleeseen. Tästä tuloksena mallistooni valmistui kaksi käsilaukkua, jotka olivat viimeistelty läpinäkyvin muovisoljin. Sisäpuolelle ompelin piilovetoketjun ja lisäsin nepparit, jotka sulkevat laukun läpät yläosassa. Muovisoljen viimeistelin pallolaukkujen tapaan värillisellä kontaktimuovista tehdyillä kuosilla.

6.11 HUOPABASKERIT

Neule-tekonahkakassien tapaan yhdistin vielä ylimääräisiä materiaalejani ja löysin tekstiilimallistokurssilla huovuttamani neulekankaan. Innostuin huopuvasta Sport loden villalangasta niin paljon, että kävin taas yhtenä aamuna viimeisien viikkojen aikana neulomassa pitkän pätkän neulosta 5 gg:n neulekoneella. Huovutin neuleen painostudion huovutuskoneessa ja valmistin niistä baskereita mallistoni kaikkiin asuihin yhdistäväksi tekijäksi. Ohjaava opettajani Tuomas Laitinen ehdotti vielä lisäämään kaikkiin baskereihin ylimääräisistä puuhelmistä pienet antennit, jotka antoivat entistäkin paremman viime silauksen mallistolle kokonaisuutena.

7. LOPPUSANAT

Selatessani 60-luvun Kotiliesiä kiinnitin huomiota mainoksiin, jotka olivat selkeästi suunnattu naisille, etenkin kotiäideille. Monissa kauneustuotemainoksissa heijastui selkeästi ajan henki, eli naisia kehoitettiin olemaan mahdollisimman viehättäviä, ei itseään vaan muita varten. Aihe inspiroi pohtimaan miten väärin on, että ulkopuolinen auktoriteetti määrää, miten pitäisi pukeutua tullakseen hyväksytyksi.

Koin pyrkiväni tietoisesti sekä tiedostamattani kulkemaan vasten valtavirtoja suunnittelutyössäni. Taustalla lienee jonkinlainen tarve pyrkiä erilaisin keinoin, eri osa-alueilla riippumattomuuteen. Tämä näkyy sekä omassa pukeutumisessani että suunnittelutyössäni. En halua kenenkään sanelevan sääntöjä, joita noudattamalla saisi hyväksyntää, vaan luoda itse omat sääntöni. Tiedostan silti olevani jatkuvasti vaikutteiden alaisena mutta pyrin siihen, että oma ääneni ei katoaisi vaan ymmärtäisin syy-seuraus suhteet omissa valinnoissani. Prosessin aikana olen oppinut kuuntelemaan enemmän myös muita ja ymmärtänyt, että kukaan ei luo yksin mitään merkittävää. Olemme kaikki osana isompaa kokonaisuutta, jota jatkuvasti refleктоimme ja kannamme korttamme suurempaan kekkoon. Tähän ajattelutapaan haluan panostaa jatko-opinnoissani ja työelämässä.

En luettele kaikkia ihailemiani henkilöitä muodin alalla mutta erityisesti pidän siitä miten Stella McCartney on ollut edellä aikaansa arvojen suhteen. McCartney halusi, että tuotteissa ei käytettäisi eläinperäisiä materiaaleja, vaikka muu muotimaailma ei ollut sitä vielä täysin ymmärtänyt. Nykyään se on yksi monien muotitalojen tavoitteista. Hän osasi

myös yhdistää muodin ja urheilun yhteistyön mallistoillaan Adidaksen kanssa ja tuotteet näyttävät teknisyydestään huolimatta haluttavilta. McCartney ymmärtää siis bisneksen päälle. McCartney tiedostaa, että arvoista tai teknisyydestä huolimatta, suunnittelu tulee aloittaa aina lähtökohdasta missä tuote on haluttava, sen eettiset ja ekologiset ominaisuudet ovat itsestäänselvyyksiä.

Mitä tulee oman suunnittelijaidentiteetin löytämiseen, minulle on tärkeää tutkia syy-seuraussuhteita mallistoprosessin vaiheissa, jotta voisin oppia tekemisestäni. Haluan analysoida jatkossa entistäkin syvemmin prosessin työvaiheiden symboliikkaa, jotta voin rakentaa sen pohjalta omaa ammatti-identiteettiäni ja kehittää työtapojani.

Hienointa oppimisympäristössä työskentelyssä on mielestäni kokeilemisen vapaus ja sitä kautta omien työtapojen löytäminen. Tämän vuoksi koin projektin luonteen mielenkiintoiseksi, sen jatkuvan yllättävyytensä vuoksi. Ajoittain en välttämättä tiennyt mitä seuraavalta päivältä voisin odottaa mutta odotin joka päivä innolla mitä tuleman pitää. Mallisto muovautui lähes kokonaan kokeilemisen kautta, luottaen vahvasti intuitioon valinnoissani. Toki taustatutkimuksen antamia rajoitteita noudattaen oli helpompi luottaa intuitiiviseen tekemiseen, sillä suurimman työn olin tehnyt jo taustatutkimusvaiheessa, mistä oli helppoa ammentaa uusia ideoita, jos aikaisemmat eivät toimineetkaan. Ajoittain oli todella vaikeaa, kun luovuuden tuska meinasi ajaa umpikujaan projektin edistymisen kannalta mutta jälkeenpäin juuri nämä hetket ovat olleen avaintekijöitä, jotta olen päätenyt kyseiseen lopputulokseen. Haluaisin jatkossa tutkia miten intuitiota ja kaltaistani nopeaan tahtiin ideoivaa työtapaa voisi myös hyödyntää ammattimaisesti oikeassa suunnittelutyöympäristössä, joka eroaa täysin opiskelutilanteesta.

Tavoitteistani huolimatta mallistoni ei näytöksessä näyttänytkään ulkoiluvaatemallistolta, joten halusin kesän 2018 aikana toteuttaa projektin, missä stailasin mallistoni tuotteita ulkoilutarkoitukseen. Halusin tuoda tämän projektin opinnäytetyössäni esille, sillä koen tärkeäksi korostaa, että yhtä tärkeää kuin mallisto itsessään, on sen suhde muuhun maailmaan. On kiinnostavaa miten mallistoja stailataan eri konteksteissa ja stailauksen avulla tuodaan tuotteista jopa uusia ulottuvuuksia esille. Harvoin kukaan pukeutuu vain yhden malliston vaatteisiin, vaan niitä yhdistellään aina myös muihin tuotteisiin. Ajatusta, että malliston tuotteet tulevat todella erilaisiin käyttötarkoituksiin, olisi kiinnostavaa hyödyntää jo suunnitteluvaiheessa.

Arvioidessani saavutinko itselleni asettamani tavoitteet, tai ylipäänsä tavoitteiden merkitystä tätä mallistoa ja omaa oppimistani koskien, heräsi kysymys onko tärkeämpää pysyä alkuperäisessä suunnitelmassa vai onko sallittua vaihtaa malliston tematiikkaa kesken projektin. Yllätyksekseni sain huomata, että alkuperäinen tavoitteeni mallistolle olikin lähes päinvastainen kuin lopputulos mutta oppimiskokemus sitäkin rikkaampi. Nyt jälkeenpäin ajatellen, melkein tärkeämpää kuin itse mallisto, on käteen jäänyt omien työtapojen tunnistaminen. Kiitos kuuluu lehtorillemme Tuomas Laitiselle ammattitaitoisesta ohjauksesta sekä muille opettajille ja studiomestareille, jotka vuoden varrella ovat tukeneet ja auttaneet ilmaisemaan visioni minulle parhain mahdollisin keinoin.

F
 A
 N
 N
 I
 L
 Y
 Y
 T
 I
 K
 A
 I
 N
 E
 N

This is a little story about
 a young mother
 who lived in 1964
 in the suburbs of Helsinki.
 All she wanted was to
 go skiing in the Alpes
 wearing Emilio Pucci.
 And to live that jet-set life

So she decided to run away from
 her duties, children and husband.

This young wife had lived her
 entire life in cold north
 so some higher energy took her airplane
 to hot and colorful Mexico
 instead of Alpes...

The only thing was that
 all she had with her luggage was
 all those faux furry clothes
 and knitted winter
 garments

Luckily she found some local
 folkloric dancers who
 helped her taking
 her to the dance group and
 the locals
 got so excited about the
 thick winter clothes
 that they never
 wanted to let her go

Luckily it might snow
 in Mexico aswell...

Dancing in the mexican snow !

8. KIITOKSET

Tuomas Laitinen

Anna-Mari Leppisaari

Anna Leinonen

Ilona Hyötyläinen

Eeva Heikkinen

Sari Kivioja

Reetta Myllymäki

Liisa Riski

Tiina Ehrukainen

Sophia Lindén

Juho Huttunen

Kaikki opiskelija kollegat

Ystävät

Perhe

Rakkaat

9. LÄHTEET:

1. "Fashion." Cultural Expressions in the 1960s, 29 Feb. 2008, macahe.wordpress.com/4-
2. Roth, Martin. "Let's Harness the Revolutionary Optimism of the 1960s to Counter Dark Times | Martin Roth." *The Guardian*, Guardian News and Media, 12 Sept. 2016, www.theguardian.com/commentisfree/2016/sep/12/revolutionary-1960s-dark-times-technology.
3. "Fashion Futurist: The Style Aesthetics of Pierre Cardin." *HUNGER TV*, www.hungertv.com/feature/fashion-futurist-the-style-aesthetics-of-pierre-cardin/.
4. "Courreges Design (1972). | Courreges FR (1923-) | Pinterest | Fashion Vintage and Fashion." Pinterest, www.pinterest.co.uk/pin/573505333771346367/.
5. "Pierre Cardin – Geometric Guru." 5 Tips For Sewing Delicate Fabrics | Colette Blog, blog.colettehq.com/inspiration/pierre-cardin-geometric-guru.
6. Bernard, Fonds Maison. "Maison Bernard." Fonds-Maisonbernard.com, fonds-maisonbernard.com/en/anti-lovag-pierre-bernard/.
7. Winston, Anna. "Odile Decq Renovates Antti Lovag 1970s Bubble House." *Dezeen*, Dezeen, 4 Mar. 2016, www.dezeen.com/2016/03/03/odile-decq-completes-renovation-of-antti-lovag-1970s-bubble-house-maison-bernard/.
8. "A Casa Di Barbapapà." Focus, www.focus.it/tecnologia/architettura/le-bubble-house-di-antti-lovag-07062012-1805.
9. RC1. "DREAM." *The Palais Bulles of Pierre Cardin | Le Palais Bulles*, www.palaisbulles.com/dream.php.
10. "The Colors of Folklorico." *The KNOW Youth Media*, 6 Jan. 2017, theknowfresno.org/01/06/2017/the-colors-of-folklorico/.
11. Lee, Pius. "Mexican Ballet." Daily Travel Photos, www.dailytravelphotos.com/archive/2009/10/01/.
12. "Ballet Folklorico from Mexico." Latin Dance, 28 Nov. 2010, latindancehistory.wordpress.com/2010/11/16/ballet-folklorico-from-mexico/.
13. "Prince Of Prints: The History Of Emilio Pucci." *A&E Magazine*, 21 Feb. 2018, aeworld.com/fashion/in-focus/history-of-emilio-pucci/.
14. "Emilio Pucci." Fashion Elite, 16 Oct. 2016, www.fashionelite.com/profile/emilio-pucci/.

15. Person. "Emilio Pucci." LoveToKnow, LoveToKnow Corp, fashion-history.lovetoknow.com/fashion-clothing-industry/fashion-designers/emilio-pucci.
16. "Pierre Cardin Wedding Dress 1960s | Inspirations | Pinterest | Pierre Cardin, 1960s and 1960s Wedding Dresses." Pinterest, fi.pinterest.com/pin/439171401144247334/?lp=true.
17. BusinessofFashion. YouTube, YouTube, 9 Feb. 2017, www.youtube.com/watch?v=LV3djdXfimI.
18. "Virgil Abloh." *Wikipedia*, Wikimedia Foundation, 9 Aug. 2018, fi.wikipedia.org/wiki/Virgil_Abloh.
19. agostinho079. YouTube, YouTube, 28 Oct. 2017, www.youtube.com/watch?v=biFlrzTJets.

10. MUUT KUVAT:

Juho Huttunen: sivut 1, 34, 37, 52, 54, 56-57, 59, 64-65, 71-76

Fanni Lyytikäinen: sivut 4, 26-28, 31-32, 39, 42-45, 48-49, 66-67

Diana Luganski: sivut 60-63

Ote tutkielma materiaalista: Kotiliesi 7/1963